

Nyhetsbrev

Av Jan-Erik W Persson

Lägg dig på rätt sida inkomstgränserna

De flesta företagare brukar försöka undvika att deklarerera en inkomst av tjänst som är högre än vad som kan tas ut utan att betala statlig skatt på 20 eller 25 procent av inkomsten.

När man överskrider dessa gränser blir uttaget av skatt och sociala avgifter oftast 65-70 procent av företagets kostnad för inkomsten och det tycker de allra flesta företagare är i högsta laget.

Årslön max 443 200 kr för att undgå statlig skatt 2016

För den som har inkomst av aktiv näringsverksamhet i en firma och har fyllt högst 65 år under inkomståret får överskottet inklusive ev lön och pension vara högst 443 200 kr för 2016 för att undvika statlig skatt.

För 25-procentig statlig skatt är gränsen 638 800 kr under 2016.

Högre gräns för 66-åringar

För den som fyllt minst 66 år under 2016 tas statlig skatt ut på överskott av näringsverksamhet inklusive ev lön + pension som överstiger 469 300 kr. Gränsen är därmed lite högre än för yngre personer, eftersom den som fyllt 66 år har ett högre grundavdrag.

Den statliga skatten på 25 procent tas ut på 66-plussarens sammanlagda inkomst av tjänst till den del inkomsten överstiger 657 500 kr under 2016.

Utnyttja lågbeskattad arbetsinkomst för 66-åringar och äldre

Du som under inkomståret har fyllt minst 66 år har i regel en mycket låg skatt på en arbetsinkomst upp till 100 000 kr under 2016 på grund av ett rejält jobbskatteavdrag.

Detta gäller både anställda och egenföretagare med firma/handelsbolag. En lön eller ett överskott av en aktiv näringsverksamhet under 2016 på upp till 100 000 kr ger i regel bara 13-15 procent i genomsnittlig skatt på arbetsinkomsten för den här gruppen.

För att skatten på arbetsinkomsten ska bli så låg för en 66-plussare krävs att den totala årsinkomsten av arbetsinkomster + pension under 2016 inte är större än 469 300 kr. På tjänsteinkomst (arbete + pension) som överstiger den gränsen blir det även en statlig skatt med 20-25 procent av tjänsteinkomsten.

Under 2016 ges jobbskatteavdrag till den som fyllt minst 66 år med 20 procent av arbetsinkomsten upp till 100 000 kr och med 5 procent av arbetsinkomsten mellan 100 000 kr och 300 000 kr. Det totala jobbskatteavdraget för denna grupp kan alltså uppgå till maximalt 30 000 kr under 2016.

Röd-gröna införde ny löneskatt från 2016

För 2017 blir det samma jobbskatteavdrag som under 2016 för 66-plussare. Själva inkomstskatten på arbetsinkomsterna för den här gruppen blir alltså ungefär densamma som under 2016.

De sociala kostnaderna höjdes från 2016 av den röd-gröna regeringen genom införandet av en ny löneskatt på 6,15 procent, som betalas för alla arbetsinkomster till dem som har fyllt minst 66 år. Samma löneskatt gäller för 2017.

Till och med 2015 gällde att det kostade cirka 110 000 kr inklusive sociala kostnader att ge en 66-åring en lön på 100 000 kr. Efter inkomstskatt fick 66-åringen kvar ungefär 77 procent av den totala utgiften som arbetsgivaren haft.

Från 2016 sjönk motsvarande belopp som är kvar efter inkomstskatt till 73 procent av arbetsgivarens totala utgift. Detta gäller även för 2017.

Pensionen ökar oftast

Pensionsavgiften som betalas på arbetsinkomster till den som är 66+ är 10,21 procent både under 2016 och 2017 och den utgiften ger en viss höjning av mottagarens pension. Man brukar lite grovt räkna med att den som är 66+ höjer sin pension med en tusenlapp om året livet ut, för varje år som man får 100 000 i arbetsinkomst som senior.

Har du haft hög lön under större delen av yrkeskarriären är det dock inte säkert att den totala pensionen från staten höjs, trots att du har arbetsinkomster efter 65-årsdagen. Visserligen får du höjd inkomstpension, men istället minskas normalt det särskilda garantitillägg i pension som välavlönade 40-talister har rätt till. Den minskningen sker med en lika stor summa som inkomstpensionen ökar, tills garantitillägget är nere i noll kr, vilket brukar ta upp till 4-5 år.

På arbetsinkomster för den som är född 1937 är det från 2016 en löneskatt på 6,15 procent även för den här gruppen. Samma löneskatt gäller även 2017.

Fundera på tidigt uttag av hel ålderspension

Är du mellan 61 och 65 år i januari 2017 och driver företag genom enskild firma eller handelsbolag och brukar deklarerera hyggligt stora överskott från företaget?

I så fall kan det ge fördelar att börja ta ut hela ålderspensionen redan nu, eftersom de sociala avgifterna på arbetsinkomster då sänks betydligt. Samtidigt kan du minska din deklarerade inkomst från företaget genom att göra avsättningar till periodiseringsfond och expansionsfond med lika stora belopp som ålderspensionen ger.

Från 2016 blev en sån här omläggning av inkomsterna dock lite mindre gynnsam, eftersom den rödgröna regeringen införde en ny löneskatt med 6,15 procent på arbetsinkomster för den som tagit ut pension.

I normala fall är ju egenavgifterna totalt 28,97 procent tills du fyller 66 år. På de första 200 000 kronorna i överskott är egenavgifterna dock nedsatta till 21,47 procent för alla. Men om du tar ut hel ålderspension under hela år 2017 betalar du bara totalt 16,36 % i skatt/avgift på hela årets överskott och slipper vänta tills det år du fyller 66 år med att få denna lägre avgiftssats.

Man kan dessutom tänka sig att den särskilda löneskatten på 6,15 procent inte blir särskilt långvarig. Det finns nämligen en klar majoritet i riksdagen som är emot den nya löneskatten.

På lön från ett aktiebolag i samma situation är arbetsgivaravgifterna normalt alltid 31,42 procent tills det år då man fyller 66 år. Det är det först då som de sociala avgifterna sänks. Detta kan vara ett skäl för en företagare att försöka flytta sina arbetsinkomster från ett AB till en firma/HB om man vill få lägre sociala avgifter mellan 61 och 65 år.

För en 66-åring betalar en arbetsgivare från 2017 dels en ålderspensionsavgift på 10,21 procent samt dessutom 6,15 procent i den nya särskilda löneskatten. För anställda som är födda 1937 eller tidigare betalas bara löneskatten, men arbetsinkomsten blir heller inte pensionsgrundande för mottagaren.

Om du driver firma/handelsbolag i ett stödområde behöver du deklarerat överskott av företaget på ett par hundra tusen utöver pensionsinkomster för att ett tidigt uttag av ålderspensionen ska löna sig. För dig blir nedsättningen av de vanliga egenavgifterna upp till 33 000 kr per år, så för de flesta med verksamhet i stödområden kan vanliga egenavgifter vara bäst.

Exempel 1

Den som är född år 1955 får lägre egenavgifter från januari 2017 om man den månaden börjar ta ut hel ålderspension. De lägre avgifterna får man sedan även åren 2018-2020. Om samma person väntar med uttag av hel ålderspension till tidigast sin 65-årsdag får denna inga lägre egenavgifter förrän från år 2021.

Exempel 2

Den som är född under januari 1956 och börjar ta ut hel ålderspension från januari 2017 får de lägre sociala avgifterna under åren 2017-2021. Om samma person väntar med uttag av hel ålderspension till tidigast sin 65-årsdag får denna inga lägre sociala avgifter förrän från år 2022.

Den som får en normal livslängd tjänar alltid på ett tidigt uttag av pension om man samtidigt har inkomst från firma/HB och låter den totala årsinkomsten av pension och näringsinkomst vara högst på gränsen för statlig skatt (443 200 kr under 2016). Ju närmare den gränsen inkomsten brukar ligga, desto mer tjänar man. Detta gäller även sedan en löneskatt på 6,15 procent införts. Om de rödgröna vill höja löneskatten väldigt mycket mer framöver kan det dock bli ett annat utfall, men då går det att tillfälligt upphöra med pensionsuttaget i så fall. Man måste ansöka hos Pensionsmyndigheten om uttag av ålderspensionen. Uttag av pension får tidigast ske från den månad då ansökan lämnas in.

Byt till årsvis momsredovisning om du får

Med dagens regler är årsvis moms i stort sett alltid den mest fördelaktiga metoden för redovisning av moms för alla företag som har rätt till att använda en sådan redovisningsperiod. Man tjänar likviditet och räntenetto och sparar administrativ tid.

Välj därför årsvis moms om din firma normalt omsätter högst en miljon per år.

Redovisa årsmomsen senast i februari om du är osäker

Enskilda firmor som redovisar momsen årsvis har numera en betydligt längre kredittid på momsbetalningarna, än de firmor som har kvartalsmoms eller månadsmoms.

Tidigare ingick momsen i F-skatten som betalades under löpande inkomstår. Men nu betalas momsen året efter inkomståret. Tyvärr får de företag som haft EU-handel under inkomståret sämre villkor än övriga.

Om företaget under 2016 köpt eller sålt varor eller tjänster till EU ska den årsvis beräknade momsen för år 2016 betalas och redovisas till Skatteverket senast den 26 februari 2017.

Skyhögt straffränta hotar vid försening

Det kan kosta tusentals kronor i skyhögt straffränta att redovisa för sent, så är du osäker på vad som gäller för ditt företag så fixa momsredovisningen för 2016 i god tid före 26 februari 2017.

Enklast är i regel att lämna momsdeklarationen via internet på Skatteverkets hemsida. Har du en e-legitimation och enskild firma kan du lämna momsdeklarationen så fort den tjänsten finns tillgänglig på Skatteverkets hemsida.

Från mitten av januari ska det enligt Skatteverket gå att lämna den årsvisa momsdeklarationen via Skatteverkets tjänst på internet. För aktiebolag krävs dock att firmatecknare etc är anmäld hos Skatteverket för att använda tjänsten.

Hittar du ingen momsdeklaration i internettjänsten hos Skatteverket går det alltid att beställa en blankett på papper från Skatteverket redan i januari-februari.

Om företaget vare sig köpt något från EU eller sålt något till EU är fristen längre. Då behöver inte momsdeklarationen lämnas förrän ungefär samtidigt som du måste lämna din inkomstdeklaration för 2016, dvs tidigast i början av maj 2017.

Oavsett vilket som gäller i ditt fall så är det enkelt för dig som har programmet Visma Enskild Firma att få fram momsredovisningen i tid. När du matat in firmans inbetalningar och utbetalningar för år 2016 är det bara att gå igenom programmets Årsrutiner och lämna eventuella kompletteringar där. Sen är momsdeklarationen klar.

Om du använder programmets automatiska deklaration är även blankett NE ifylld ett knapptryck senare, även om den inte behöver lämnas till Skatteverket förrän 2 maj 2017.

Kvartalsmoms i regel näst bäst

Om omsättningen i firman normalt överstiger en miljon kr får du inte redovisa momsen årsvis och då är det fortfarande kvartalsmoms som normalt ger längst kredittid när du använder programmet Visma Enskild Firma och då bokför enligt kontantmetoden.

Detta eftersom du då - utan att få alltför mycket administration - kan försäkra dig om att företaget under löpande år aldrig behöver betala in moms till staten innan du först fått betalt från dina kunder.

Månadsmoms bäst för den som oftast får tillbaka momspengar

Fortfarande gäller att den som oftast brukar få tillbaka moms från staten istället för att betala in moms, tjänar likviditetsmässigt och räntemässigt på att redovisa moms varje månad. Det ger å andra sidan mer administration än kvartalsmoms och årsvis moms.

Byte av momsperiod måste meddelas Skatteverket

Du har i regel möjlighet att själv bestämma vilken period firman ska använda för sin momsredovisning när omsättningen är högst en miljon.

I programmet Visma Enskild Firma måste du byta momsperiod vid ett årsskifte för att programmets behandling av momsen i alla lägen ska bli helt rätt. Om du frivilligt ska byta period för momsredovisningen för ditt företag ska du alltså göra detta vid ett årsskifte.

Den som vill byta period för företagets momsredovisning måste meddela Skatteverket vilken period för momsredovisning som företaget vill ha kommande år och få verkets godkännande av bytet.

Om företaget exempelvis har kvartalsvis momsredovisning under 2016 och vill byta till årsvis moms från 2017, måste detta meddelas till Skatteverket.

Ju förr ändringen anmäls, desto bättre.

Dock borde Skatteverket kunna besluta om en övergång tills årsvis momsredovisning ända fram till det datum då den första kvartals- eller månadsredovisningen av momsen ska ha lämnats för företaget under 2017.

Skriv ett brev om bytet

Det går bra att skriva ett helt vanligt brev till Skatteverket om önskemål om byte av redovisningsperiod för moms.

Brevet skickar man till skattekontoret på den ort där företaget är verksamt.

Eller anmäl bytet via internet

Det går i regel även för företagaren att ändra företagets uppgifter om momsredovisning etc via tjänsten verksam.se om man har ett bank-id eller annan e-legitimation.

Mer pengar till firman kan sänka skatten

Den som har enskild firma eller handelsbolag kan få betala enbart 30 procent i skatt och inga egenavgifter på en del av vinsten genom att göra avdrag för positiv räntefördelning.

Hur stort det avdraget kan bli beror på tillgångar och skulder i firman vid årets ingång. Räntefördelningen i deklarationen för inkomståret 2017 blir ca 7 procent av nettotillgångarnas storlek om de är minst 50 000 kr (positiv räntefördelning).

Exempel

Om nettotillgångarna 31/12 2016 var 100 000 kr kan alltså ca 7 000 kr beskattas med 30 procents skatt i deklarationen för år 2017.

Det gäller att försöka se till så att denna lågbeskattade positiva räntefördelning blir så hög som möjligt. Det man kan göra före årsskiftet är sätta in mer pengar på firmans bankkonto - pengar som "varaktigt" ska användas i företaget. Då ökar underlaget för den positiva räntefördelning som kan göras i deklarationen för inkomståret 2017.

Den som inte har inkomster nog för att utnyttja den positiva räntefördelningen kan spara utrymmet till kommande år. Sparat utrymme för positiv räntefördelning kan också ärvas eller övertas vid en gåva av näringsverksamheten.

Försök vänta till efter årsskiftet med uttag från firma/HB

Du som driver ett företag som firma eller handelsbolag ska försöka undvika att göra egna uttag från företaget under resten av 2016. Om du väntar till 1 januari 2017 får du större möjligheter att göra lämpliga avsättningar i deklarationen för inkomståret 2016 för expansionsfond och kan ofta få ut mer inkomst till relativt låg skatt via positiv räntefördelning.

Om du har en lönsam verksamhet och är försiktig med dina privata uttag ur din enskilda firma eller handelsbolaget är det ingen konst att se till så att din årsinkomst blir jämn mellan åren och hamnar på det belopp du finner lämpligt. Det gör du genom att göra avsättningar på rätt sätt – oftast det mesta möjliga i deklarationen.

Om du bara gör privata uttag ur företaget som motsvarar den deklarerade nettoinkomsten + debiterade egenavgifter och expansionsfondsskatt kan du vara säker på att alltid fullt ut kunna utnyttja avsättningar till periodiseringsfond och expansionsfond i din deklaration.

Välj en dags karens i sjukförsäkringen

Numera är det möjligt för de flesta av landets företagare med enskild firma att anmäla hos Försäkringskassan att man bara vill ha en enda karensdag i sjukförsäkringen.

Kortaste möjliga karens ger en bra trygghet som alla egenföretagare som helt försörjer sig på sin firma borde utnyttja och som inte kostar mycket.

Detta råd gäller alltså framför allt dig som har din näringsinkomst som den huvudsakliga årsinkomsten. Är firman eller handelsbolaget en sidoinkomst samtidigt som du har en heltidsanställning kanske du kan resonera annorlunda. Men då brukar inkomsterna oftast vara rätt små, och då spelar det inte särskilt stor roll vilken karenstid man väljer.

Samma gäller dig som har inkomst av näringsverksamhet vid sidan av en anställning och där anställningen ger dig en så bra årsinkomst att du passerat gränsen då en del av lönen beskattas med statlig skatt. I de lägena är det väldigt dyrt att överhuvudtaget redovisa ett skattepliktigt överskott i det egna företaget. Då ska du inte göra några "löneuttag" ur firman alls, utan låta pengarna stå kvar på firmans konto och utnyttja periodiseringsfonder och expansionsfond maximalt. På så vis slipper du att betala egenavgifter överhuvudtaget.

54-åringar har extra bråttom

Tyvärr är det inte möjligt för den som fyllt 55 år att minska sin karenstid överhuvudtaget. Detta har riksdagen inte tillåtit, eftersom risken för sjukskrivningar ökar med högre ålder.

Den som idag har anmält fler karensdagar än en enda och närmar sig 55-årsåldern måste därför skynda sig att byta till en karensdag innan det är för sent.

Försäkringskassan sent ute med nya avgiftsbesked

Tyvärr är Försäkringskassan ytterst sent ute med att bestämma vilka sjukförsäkringsavgifter som ska gälla för olika lång karens i sjukförsäkringen under år 2017. Det beslutet tas sannolikt inte förrän i mitten av december 2016. Men vi kan nog räkna med att avgifterna för 2017 blir i stort sett desamma som gäller under 2016.

Så här stora är avgifterna under 2016:

En karensdag	5,32 %
7 karensdagar	4,94 %
14 karensdagar	4,85 %
30 karensdagar	4,53 %
60 karensdagar	4,19 %
90 karensdagar	3,93 %

Dåligt betalt för längre karens än en dag

Visserligen får man en något lägre sjukförsäkringsavgift, ju längre karenstid man väljer. Men vinsten man får genom en längre karenstid är mycket liten jämfört med den ekonomiska risk man tar.

Den som redovisar ett överskott i deklarationen på 300 000 kr tjänar runt 2 000 kr på hela året på längsta karens istället för kortaste. Det gäller under 2016 och med stor säkerhet även under 2017.

Den egenföretagare som under 2016 redovisar ett maximalt sjukpenninggrundande överskott i deklarationen, vilket är ca 443 000 kr i överskott före avdrag för egenavgifter om man vill ha högsta föräldrapenning vid barns födsel, kan på hela året tjäna mindre än totalt 3 000 kr netto på längsta karensen istället för kortaste. Mer är det inte.

Samma storlek på sjukpenning oavsett karenstid

Oavsett karenstid så blir sjukpenningen per dag för ersatta dagar ungefär lika hög. Vid ett redovisat överskott i deklarationen på 300 000 kr får både den företagare som har valt en enda karensdag och den som valt 90 karensdagar, en sjukpenning på runt 650 kr om dagen när sjukpenning betalas ut.

Enligt min mening är 2 000 kr i ökad nettoinkomst per år en ytterst klen ersättning för att ta en så stor risk, som att välja 90 dagars karens istället för en enda karensdag.

Hade man tjänat 30 000 kr på högsta karensen kanske det varit lockande, men 2 000 kr är alldeles för lite. För skulle man bli sjuk i 90 dagar hinner företagaren med en enda karensdag ta emot cirka 57 000 kr i sjukpenning, innan den som har 90 karensdagar får någon sjukpenning alls.

Notera dessutom att den företagare som har en enda karensdag och som under ett år exempelvis skulle råka bli sjukskriven för två korttidsperioder på 3-4 dagar per styck som ju inte ens kräver ett sjukintyg i normala fall, får 4-5 000 kr i sjukpenning före skatt under den tiden. Företagaren med sju karensdagar eller flera får inte en krona för sådana sjukperioder.

Alla borde byta till kortaste karensen

Idag har de allra flesta egenföretagare sju karensdagar i sjukförsäkringen, som varit det lägsta alternativet fram till för något år sedan.

Att byta till en karensdag istället för sju kostar bara maximalt 4-500 kr i ökad nettoavgift på ett år. För de flesta betydligt mindre. Och det tjänas in redan om man får ersättning för en enda sjukdag under året.

Byte av karenstid ska anmälas till Försäkringskassan. Det går att skriva ett vanligt brev till Försäkringskassan och anmäla ändrad karenstid, men Försäkringskassan vill helst att man använder deras nya blankett för en sådan anmälan. Blanketten finns på Försäkringskassans hemsida.

Inventarier - tjäna på att köpa före nyår

Inköp av maskiner och inventarier av mindre värde till ett företag får alltid skrivas av direkt.

På senare år har gränsen för direktavdragen höjts avsevärt och gäller nu alla inventarier som kostar mindre än ett halvt av årets prisbasbelopp. Gränsen är därmed 22 149 kr under 2016 men höjs till 22 399 för 2017 eftersom prisbasbeloppet är 500 kr högre nästa år.

Även om du ska köpa dyrbara maskiner eller andra inventarier där avskrivningarna måste fördelas på flera år, är det alltid skattemässigt bra att försöka göra sådana affärer före årsskiftet när räkenskapsåret slutar 31 december istället för i början av januari året därpå. Det blir då avskrivning för ett helt år, även om företaget kanske bara ägt det nya inventariet ett par dagar i slutet av december.

Snart kan du slänga bokföringen från 2009

Numera behöver man bara spara på bokföring, verifikationer och annat räkenskapsmaterial liksom övrigt underlag för deklarationer i sju år efter det kalenderår som ett företags räkenskapsår löpt ut.

Detta innebär att du den 1 januari 2017 kan städa bort allt räkenskapsmaterial som tillhör räkenskapsår som avslutats under år 2009 eller tidigare år.

Om du har tvistiga fordringar eller skulder som är äldre än sju år bör du dock behålla bokföring och annat räkenskapsmaterial om dessa fordringar/skulder tills de blivit preskriberade, vilket de normalt blir efter tio år.

Stifta nytt aktiebolag under 2016

För den som har planer på att snart skaffa sig ett nytt aktiebolag finns det en fördel med att starta det nya bolaget innan år 2016 är slut. Då kan utdelning till en lägre skattesats bli större i framtiden, så länge inte dagens skatteregler som sparade utdelningsutrymmen ändras radikalt. Det är nämligen en fördel att man äger aktierna i fåmansbolag vid årets ingång eftersom det krävs för att man ska få beräkna det årets gränsbelopp som ger möjlighet att få en lägre beskattad utdelning från bolaget. Man måste därför äga aktierna den 31 december 2016, för att få beräkna något gränsbelopp under 2017.

Det räcker med att bolaget är stiftat före nyår för att Skatteverket ska anse att man får beräkna gränsbelopp för år 2017. Man behöver inte ens ha skickat sin ansökan om registrering av det nya bolaget till Bolagsverket. Enklast är dock nästan alltid att både stifta det nya bolaget och ansöka om registrering hos Bolagsverket på en och samma gång via sajten verksam.se.

Eftersom ett gränsbelopp för skattegynnad utdelning kan sparas till kommande år, är det viktigt att försöka skaffa sig ett högt gränsbelopp, även om ett bolag inte kan göra utdelningar just för tillfället.

Följande två exempel visar vilken skillnad det blir om man stiftar bolaget under 2016 eller väntar till 2017:

Exempel 1

Du köper aktierna i ett befintligt bolag eller bildar ett nytt bolag i slutet av december månad 2016. Aktiekapitalet är 50 000 kr, lönesumman 0 kr och bolaget räknas som ett fåmansbolag. Du får då beräkna ett gränsbelopp enligt schablonregeln på 163 075 kr för år 2017, eftersom du äger aktierna vid årets början 2017.

Exempel 2

Du köper aktierna i ett befintligt bolag eller stiftar ett nytt bolag i början av januari 2017. För år 2017 kommer ditt gränsbelopp i bolaget alltid att vara 0 kr.

Glöm inte försöka utnyttja skattefri kapitalinkomst

Ungdomar och andra som inte fyllt 66 år under inkomståret och som under hela år 2016 tjänar mindre än ca 59 000 kr på arbete och inte haft några andra skattepliktiga inkomster, har möjlighet att helt slippa skatt på vissa kapitalinkomster.

Det beror på att en sådan person har en outnyttjad del av sitt jobbskatteavdrag som får beräknas på en årsinkomst av arbete.

Därför uppstår en möjlighet till skatteplanering som visas när du matar in uppgifter om en sådan löneinkomst för 2016 i skatteplaneringen om du har tillgång till Visma Skatteprogram. Då ger nämligen ett av programmets råd ett besked om hur stor outnyttjad skattereduktion som finns och har också ett antal förslag om hur denna kan utnyttjas.

Om årsinkomsten av lön exempelvis är 40 000 kr kommer programmets råd att meddela att man under 2016 kan sälja värdepapper eller på annat sätt skaffa sig en kapitalvinst på cirka 9 300 kr som då blir helt skattefri.

Planera med nya aktieaffärer

Nu i slutet av året börjar det bli dags att se över de privata aktieaffärer som gjorts under året och som inte skett via ISK eller kapitalförsäkring. Man räknar ihop vinsterna och förlusterna för alla försäljningar av aktier och aktiefonder.

Om de sammanlagda vinsterna på aktier och aktiefonder (även blandfonder och räntefonder i utländsk valuta) är större än de sammanlagda förlusterna under året blir skatten på mellanskillnaden alltid 30 procent. Det kan man inte göra något åt.

Är förlusterna större än vinsterna blir det normalt 21 och inte 30 procents avdragseffekt på den del av förlusten som överstiger vinsterna.

Exempel

Om du har sålt aktier med 100 000 kr i förlust sänks din skatt med 30 000 kr om du under året också sålt aktier eller fonder med minst 100 000 kr i vinst. Om du inte kan kvitta mot någon sådan vinstaffär blir skattesänkningen 21 procent av förlusten, 21 000 kr i skattesänkning.

Den som har aktieförluster men inte kapitalinkomster får samma effekt – det blir 21 procent i skatteeffekt genom en skattereduktion. Skatteeffekten kan alltså variera för förlusterna, men inte för vinsterna.

För att få bästa möjliga skatteeffekt kan det då finnas anledning att sälja fonder eller aktier nu i slutet av året. Men när många gör sådana affärer kan kurserna av den anledningen sjunka. Vänta därför inte till sista dagarna i december med att göra sådana skatteaffärer.

Det finns några strategier för hur man kvittar sina aktieaffärer på bästa sätt före årsskiftet:

1. Om det är mest förluster

Om det är större förluster än vinster blir skattesänkningen bara 21 procent. För att höja skattesänkningen till 30 procent av förlusten bör man före årsskiftet försöka sälja aktier eller aktiefonder med vinst så att slutresultatet slutar på plus.

Om man inte har några vinstaktier att sälja kan man se efter om det finns några gamla uppskov som går att använda när årets aktieaffärer ska deklarerars. Sådana uppskjutna vinster från exempelvis Astra och ABB och Pharmacia kan när som helst tas fram till beskattning, och man behöver alltså inte vänta till det år då man säljer de aktier man fått i utbyte, exempelvis sina Astrazeneca.

2. Om det är mest vinster

Om det är större vinster än förluster kan det vara bra att före årsskiftet sälja aktier och aktiefonder som gått med förlust.

Man kommer inte ifrån den 30-procentiga vinstskatten, men kan försäkra sig om bästa möjliga kvittningseffekt för förlusterna. Om man väntar att sälja förlustaktierna till ett annat år så kanske man då inte har några vinster att kvitta förlusterna emot.

Gör affärer inom familjen

Om man av skatteskäl tänker sälja aktier men egentligen vill behålla dessa aktier, går det att göra på två sätt:

Sälja aktierna och sedan köpa tillbaka dem

Om man vågar chansa kan man samtidigt försöka göra en kursvinst – att sälja dem när kursen gått upp under några dagar, och köpa tillbaka dem när kursen är nere i en rekyl. Men det säkraste är att köpa tillbaka de sålda aktierna redan dagen efter försäljningen. Gör man återköpet samma dag finns det risk för att Skatteverket underkänner affären. Tänk dock på att courtagekostnaden kan äta upp hela skattevinsten.

Sälj aktierna till maken eller någon annan i familjen

Det går också att sälja aktierna inom familjen, men det måste vara till marknadskurs. Man behöver då inte göra affären över banken och slipper alltså courtage.

Skriv en egen avräkningsnota som innehåller datum för affären, namn på köpare och säljare, priset och vad som sålts. Anmäl ägarbytet till banken eller fondmäklaren där aktierna ligger.

Betala helst med pengar via en överföring mellan två konton. Betalning med revers kan ibland ifrågasättas av Skatteverket.

Efter årsskiftet kan man sedan ta ställning till om köparen i familjen ska göra sig av med aktierna eller behålla dem.

Om en i familjen har mest förluster och den andre mest vinster

Det går att öka avdragseffekten för familjens aktieförluster genom att ge bort aktier till varandra före årsskiftet.

Om en i familjen mest har förlustaktier och en annan mest vinstaktier kan den ene ge bort sina förlustaktier till den andre. Den som får dem kan sedan sälja dem med full kvittningseffekt om vinstaktier också säljs under året. Tänk då på följande:

- Skriv ett gåvobrev om vilka aktier det gäller och när gåvan gjordes.
- Anmäl ägarskiftet (till banken eller fondmäklaren).
- Beloppet som givaren betalat för aktierna ska tas upp som ingångsvärde av den som fått aktierna.

Exempel

Du har aktier som rasat i värde. Du funderar på att sälja dem med 100 000 kr i förlust, men du har inga aktievinster att kvitta med. Däremot har du ett barn som sålt aktier med stora vinster. Om du säljer med 100 000 kr i kapitalförlust får du en skattereduktion på 21 000 kr, som du får dra av direkt från skatten på t ex löneinkomsten.

Om du i stället ger bort aktierna får den som tar emot gåvan överta din anskaffningsutgift (inköpsvärdet) på aktierna, eftersom gåva inte utlöser någon kapitalvinstbeskattning. Eftersom 100 000-kronorsförlusten kan kvittas mot en aktievinst som är minst lika stor sänker barnet sin skatt med 30 000. Det är 9 000 kr mer än om du själv sålt aktierna.

Kolla att skatten räcker för stora rut- och rotavdrag

För den som under året haft stora utgifter för rut- och rotavdrag och inte är höginkomsttagare är det alltid klokt att i god tid före årets slut räkna på om skatten blir stor nog för att man ska kunna utnyttja skattereduktioner för ROT/RUT-avdragen. Annars kan det bli dyrt.

Den som har Visma Skatteprogram kan mata in sina inkomster och sina underlag för skattereduktioner i skatteplaneringen. Skulle skatten på inkomsterna vara lägre än skattereduktionerna, kommer programmets inbyggda råd ge tips om hur man kan försöka utnyttja sina skattereduktioner bättre.

Skattereduktionerna måste nämligen utnyttjas i den kommande deklARATIONEN och kan inte sparas till senare år. Kan man inte få ihop skatt som räcker till skattereduktionerna kommer mellanskillnaden som en kvarskatt.

Glöm inte att tänka på hur det kan gå för nära anhöriga, exempelvis föräldrar, som bor kvar i egna hus, men som kanske inte längre har så stora inkomster att skatta för.

Tips som programmet kan ge är att man kan försöka sälja innehav av fonder och aktier som gått med vinst eller dela upp ränteavdrag inom familjen på ett annat sätt än som dittills gjorts.

Man kan också få rådet att återföra uppskov på husvinster eller aktieaffärer.

Den som är företagare med aktiebolag kan ge sig själv lite mer lön eller utdelning. Har man firma eller handelsbolag kan det exempelvis vara möjligt att återföra gjorda avsättningar för periodiseringsfond och expansionsfond.

En annan möjlighet kan vara att försöka skjuta på betalningen av ROT/RUT-jobb till nästa kalenderår. Skattereduktioner för ROT/RUT-jobb hamnar nämligen aldrig på skattsedel för ett tidigare år än det kalenderår då man betalar fakturan för arbetskostnaden. Med förstående leverantörer kan man ofta komma överens om att skjuta på betalningar av arbetskostnaderna rätt många månader om det kniper, så att de hamnar på andra sidan årsskiftet.

Aktuella regler inför julen

Du som driver enskild firma har mycket små möjligheter att ge dig själv skattefria förmåner av olika slag som en arbetsgivare kan ge sina anställda.

De avsnitt i denna text som gäller gåvor till anställda är alltså bara aktuellt för de egenföretagare som har utomstående anställda i sin verksamhet.

450 kr gränsbelopp för skattefri julgåva till anställda

Arbetsgivare får ge sina anställda en skattefri julgåva, där gränsen är högst 450 kr inklusive moms. Det är viktigt att inte överskrida gränsen.

Om en julgåva till anställda har ett marknadsvärde som är högre än 450 kr är hela gåvan skattepliktig för mottagaren från första kronan. Överskrider gränsbeloppet måste arbetsgivaren även betala arbetsgivaravgifter på värdet.

Kostnaden för julgåvor till anställda är alltid avdragsgill för arbetsgivaren. Skattefria julgåvor kan även ges av fåmansbolag till fåmansbolagets ägare. Reglerna gäller även för gåvor till styrelseledamöter.

Julbord för personalen

När anställd personal bjuds på julbord får det i regel räknas som personalfest och är då intern representation. Avdrag för förtäring på personalfest får göras med högst 90 kr + moms per deltagare. Skatteverket anser att sådana avdrag bara får göras för högst två personalfester om året.

För arbetsgivarens kringkostnader vid personalfest, t.ex. lokalhyra, utgifter för musikunderhållning eller uppträdande, bör avdrag enligt Skatteverket göras med skäligt belopp, dock högst 180 kr plus mervärdesskatt per person.

Vid personalfester får avdrag även göras för deltagande familjemedlemmar till anställda och för pensionerade medarbetare.

Några avdrag för firmans ägares deltagande får inte göras.

Även personalfest med övernattning kan förekomma utan skattekonsekvenser för deltagarna. När en personalfest hålls på någon annan plats än den anställdes tjänsteställe och arbetsgivaren bekostar resa och eventuell övernattning i samband med personalfesten anser Skatteverket att den anställda inte ska beskattas för resa och logi under förutsättning att resan är förenad med högst en övernattning. Detsamma gäller även resa och logi för eventuellt medföljande make eller sambo. Detta förutsätter enligt Skatteverket, ”att arrangemanget inte överskrider vad som kan anses rymmas inom begreppet personalvård (personalfest) och i realiteten är att se som en rekreationsresa eller liknande.” Kostnaderna är avdragsgilla för arbetsgivaren.

Julgåvor till kunder

Utgifter för vanliga julklappar till kunder och andra affärskontakter är i regel inte avdragsgilla. För dig med enskild firma innebär det att du i regel får betala sådana gåvor med skattade pengar.

Om en gåva överlämnas i samband med representation som har ett omedelbart samband med verksamheten i företaget får dock avdrag göras med ett skäligt belopp. Med omedelbart samband menas exempelvis situationer då det uteslutande är fråga om att inleda eller upprätthålla affärsförbindelser. Detta gäller även i en firma.

Enligt Skatteverkets rekommendationer är skäligt avdragsbelopp för en representationsgåva högst 180 kr + moms per person.

Ge bort reklamgåvor till jul istället för representationsgåvor

En gåva till kunder och andra affärskontakter kan också bestå av en reklamgåva och ska då vara ett led i företagets marknadsföring och ha ett förhållandevis obetydligt värde.

En reklamgåva är en enklare presentartikel som antingen kan komma från företagets eget sortiment eller förses med företagets logotype. Det som utmärker en reklamgåva är vidare att den ges till ett större antal mottagare. Det är alltså fråga om massgåvor. Ju fler gåvor av den här typen som ges bort, desto starkare blir skälen att beteckna gåvan som en reklamgåva och inte en representationsgåva.

Ett företag får göra avdrag för kostnaden för inköp av reklamgåvor, men det är inte angivet i någon lagtext vad en reklamgåva får kosta.

I ett rättsfall under 2010 tyckte Skatteverket att gränsen skulle sättas vid 200 kr inklusive moms. Men regeringsrätten var mer generös och bestämde att avdrag fick göras för reklamgåvor vars inköpspris inte överstigit 350 kr inklusive moms. Rättsfallet avsåg pennor, golfbollar, ståltermosar, T-shirts och diverse andra klädesplagg samt s k Delicard, en slags presentkort på mat, vilka alla var försedda med företagets logotype (RÅ 2010 ref 33).

Det är inte säkert att gränsen på 350 kr inklusive moms är den högsta tillåtna kostnaden som kan dras av. I det aktuella rättsfallet prövades enbart avdragsrätten för reklamgåvor som kostat högst 350 kr inkl moms.

Det är således generösare villkor för reklamgåvor än för representationsgåvor enligt rättspraxis.

Enligt kammarrätten i Göteborg saknar det betydelse om reklamgåvor delats ut vid exempelvis julhelger, avdragsrätten ska ändå bedömas efter reglerna om reklamgåvor och inte representationsgåvor (KRG 1749-1751-11).

Julbord för kunder

Julbord för kunder betraktas som extern representation och är avdragsgillt med högst 90 kr + moms per person om måltiden har ett omedelbart samband med verksamheten i företaget. Deltagande i representation är skattefritt för deltagarna.

Om julbordet för kunderna inte kombineras med affärsförhandlingar etc. är kostnaden inte avdragsgill för företaget som bjuder. Det är normalt sett ändå fråga om representation. Därför är deltagandet skattefritt, även om inget avdrag får göras i företaget.

Läs mer om skattefria förmåner

I min bok Skattefritt & lågbeskattat i aktiebolag kan du läsa mer om skattefria och lågt beskattade uttag som kan göras från ett aktiebolag och som kan vara ett bidragande skäl till att du byter företagsform framöver. Boken kan köpas från www.egetab.se

Sverige har världens högsta skatteuttag på en lönehöjning

Alliansen sänkte skatterna för löntagare med sitt jobbskatteavdrag under en följd av år, men trots det betalade svenska löntagare fortfarande världens högsta skatter på löner. Från 2016 blev det ännu högre skatt på en löneökning i Sverige och då från förhållandevis mycket låga inkomstlägen sett i en internationell jämförelse.

Stat och kommun drar in minst 35 procent i skatt på i stort sett varje lönehöjning som i Sverige betalas ut till en löntagare i åldern 26-65 år.

Och för de bäst avlönade går från 2016 oftast mer än 70 procent av arbetsgivarens utgifter för en lönehöjning direkt till stat och kommun som skatt räknat på den genomsnittliga kommunalskatten på ca 33 kr.

300 kr i nettolön av tusenlappen

När månadslönen 2017 överstiger ca 41 500 kr blir samtliga ”sociala avgifter” på löneökningar en ren skatt, eftersom inga avgiftsbetalningar till staten då ger några förmåner alls till anställda för vars räkning avgifterna betalas.

När den anställda får den allra högsta margineffekten blir den egna lönehöjning bara ca 300 kr samtidigt som arbetsgivaren får en tusenlapp i ökad lönekostnad. Resten går till stat och kommun.

Ca 460 kr går då till inkomstskatt. Ca 240 kr går till staten som rena löneskatter för vilka den anställda inte får några som helst egna försäkrings- eller pensionsförmåner i de här lönelägena.

Totalt betalar företaget ca 700 kr av tusenlappen direkt till Skatteverket.

I några enstaka jämförbara länder i världen med nästan lika hög margineffekt måste man dock tjäna minst 4-5 gånger så mycket som i Sverige för att möjligen drabbas av liknande jättelika skatteuttag på en löneökning.

50 procents ökning av margineffekten i ett enda steg

Redan vid en månadslön under 2017 på drygt 5 000 kr är margineffekten 29 procent av en löneökning för 26 - 65-åringar, som då består av inkomstskatten plus den allmänna löneavgiften som är ca 10 procent på bruttolönen.

Som framgår i tabellen nedan blir det sedan en mycket kraftig ökning av margineffekten vid en månadslön på drygt 37 000 kr under 2017. Då stiger den del av kostnaderna för lönehöjningar som stat och kommun direkt kräver in, från cirka 39 procent till 57 procent eftersom inkomstskatten ökas så kraftigt.

Höjningen av margineffekten sker med i det närmaste 50 procent i ett enda steg, ett världsrekord i skatteskärpning. Det finns inget annat land inom OECD som i ett enda steg har en sådan kraftig ökning av skatteuttaget på marginalen på en löneökning. Och nästan inga andra länder som överhuvudtaget har så höga skatteuttag på en inkomstökning som 57 procent.

Men det räcker inte för regeringen. På lönedelar som överstiger ca 41 500 kr i månadslön ökar margineffekten igen, eftersom arbetsgivaravgifter över denna nivå inte ger någon förmån alls.

Då tas det för 26 - 65-åringar ut drygt 31 procent i arbetsgivaravgifter och löneavgift, som går rakt in i statskassan utan att ge några förmåner alls till den för vars lön avgiften betalas.

Vid en månadslön på drygt 51 000 kr når margineffekten nästa högre nivå och är ca 67 procent, genom att den så kallade värnskatten med 5 extra procent börjar tas ut som inkomstskatt på löneökningar.

Den sista innovationen för att jaga in skatt på löneökningar infördes från 2016 och gäller även 2017. Då blir det en avtrappning av jobbskatteavdraget som ger en margineffekt på 71 procent för dem med månadslön mellan cirka 54 000 kr och cirka 125 000 kr.

Marginaleffekter på löneökningar 2017

Följande tabell visar hur marginaleffekten på en löneökning under 2017 ser ut för 26 – 65-åringar vid 33 kr i kommunalskatt.

I beräkningen av marginaleffekten i tabellen ingår, utöver vanlig inkomstskatt, även allmän löneskatt och arbetsgivaravgifter som inte ger några förmåner.

Månadslön före skatt 2017	Marginaleffekt i procent inom skiktet (Avser 25-65-åringar med 33 kr i kommunalskatt)
1 600 – 4 900	16
5 000 – 10 900	29
11 000 – 30 100	36
30 200 – 37 600	39
37 700 – 40 000	57
40 100 – 50 500	64
50 600 – 54 300	67
54 400 – 124 600	71
124 700 och över	68

Många företagare försöker undvika hög marginalsatt

När man ser tabellen ovan är det lätt att förstå att de flesta egna företagare kommer att försöka klara sig på en lön kring högst 37 600 kr i månaden under 2017.

Den som kan ta ut större inkomst från sitt företag brukar då i första hand utnyttja sådan utdelning som kan göras till 20 procent i kapitalskatt och som normalt kan tas ut till en sammanlagd marginaleffekt på ca 37 procent när bolagsskatten på 22 procent är inräknad. Under 2017 kan en ensam ägare av kvalificerade aktier i ett fåmansbolag ta ut minst ca 163 000 kr till denna skattesats. Det motsvarar en vinst före bolagsskatt på ca 200 000 kr. Skatten på utdelningen inklusive bolagsskatt på 22 procent blir 37,6 procent. Den skatten är därmed minst ca 60 000 kr lägre på den vinsten, än om vinsten tagits ut som lön till hög marginalsatt.

Aktuella belopp 2016-2017

I denna tabell visas olika belopp för 2017 jämfört med 2016.

	2016	2017	Förändring
Max. årsinkomst utan statlig skatt, löntagare	443 200	452 200	+ 9 000
Max. årsinkomst utan 25 % statlig skatt, löntagare	638 800	651 700	+ 12 900
Högsta årslön utan skatt och med enbart pensionsavgift (vid kommunalskatt 33 kr)	60 000	60 400	+ 400
Nedre skiktgränsen för statlig skatt (beskattningsbar inkomst)	430 200	438 900	+ 8 700
Övre skiktgränsen för statlig skatt (beskattningsbar inkomst)	625 800	635 500	+ 9 700
Lägsta grundavdrag, låginkomsttagare	18 800	19 000	+ 200
Högsta grundavdrag, låginkomsttagare	34 200	34 500	+ 300
Lägsta grundavdrag, höginkomsttagare	13 000	13 200	+ 200
Max. årsinkomst utan statlig skatt, pensionärer 66+	469 300	478 100	+8 800
Max. årsinkomst utan 25 % statlig skatt, pensionärer 66+	657 500	670 600	+ 13 100
Lägsta grundavdrag, låg pension 66+	49 300	49 800	+ 500
Högsta grundavdrag, låg pension 66+	67 000	67 700	+ 700
Lägsta grundavdrag, hög pension 66+	31 700	32 100	+ 400
Inkomst som krävs för högsta pensionsrätt	478 300	496 000	+ 11 700
Högsta allmänna pensionsavgift	33 500	34 700	+ 1 200
Högsta allmänna avdrag för pensionssparande	0	0	0
Inkomstgräns för högsta sjukpenning	332 250	336 000	+ 3 750
Inkomstgräns för högsta föräldrapenning (vid födsel)	443 000	448 000	+ 5 000
Inkomstgräns för högsta föräldrapenning (övrig ledighet)	332 250	336 000	+ 3 750
Prisbasbelopp	44 300	44 800	+ 500
Förhöjt prisbasbelopp	45 200	45 700	+ 500
Inkomstbasbelopp	59 300	61 500	+ 2 200
Statslåneränta (vid utgången av november föregående år)	0,65 %	0,27 %	- 0,38 %
Statslåneränta (genomsnitt under föregående år)	1,62 %		
Avkastningsskatt på kapitalförsäkring + ISK	0,42 %	0,375 %	- 0,045 %
Avkastningsskatt på pensionsförsäkring	0,243 %	0,075 %	
Uppräkning sparad utdelningsutrymme i fåmansbolag	3,65 %	3,27 %	- 0,38 %
Utdelningsutrymme på satsat kapital i fåmansbolag	9,65 %	9,27 %	- 0,38 %
Utdelning enl. schablonregel i fåmansbolag	159 775	163 075	+ 3 300
Schablonintäkt på periodiseringsfond i aktiebolag	0,47 %	0,36 %	- 0,11 %

Egen bil till jobbet/ i tjänsten	18,50	18,50	0
Tjänstebil till jobbet	9,50	9,50	0
Tjänstebil till jobbet (diesel)	6,50	6,50	0
Basbeloppsdel av bilförmån	14 043	14 202	+ 159
Ränte- och prisdela av bilförmån (procent av nybilspris)	9,4875 %	9,375 %	- 0,11 %
6-årsbilar, minimivärde	177 200	179 200	+ 2 000
Gräns för lyxbilstillägg, bilförmån	332 250	336 000	+ 3 750
Dygnstraktamente	220	220	0
Avdrag ökade levnadskostnader vid tillfälligt arbete (3 mån)	110	110	0
Avdrag ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning	66	66	0
Kostförmån, lunch/middag	88		
Kostförmån, frukost	44		
Kostförmån, helt fri kost	220		
Maxbelopp för uppskov vid bostadsbyte, till 20/6 för 2016	1 450 000	Inget maxtak	0
Tak för fastighetsavgift, småhus	7 412	7 687	+ 275
Tak för fastighetsavgift, lägenhet	1 268	1 315	+ 47
Arbetsgivaravgifter	31,42%	31,42%	0
Arbetsgivaravgifter (från året man fyller 66)	10,21%	10,21%	0
Arbetsgivaravgifter (födda 1937 och tidigare)	0	0	0
Egenavgifter, 1 karensdag	29,35 %		
Egenavgifter, 7 karensdagar	28,97 %	28,97 %	
Egenavgifter, 14 karensdagar	28,88 %		
Egenavgifter, 30 karensdagar	28,56 %		
Egenavgifter, 60 karensdagar	28,22 %		
Egenavgifter, 90 karensdagar	27,96 %		
Löneskatt	24,26 %	24,26%	0
Löneskatt 66-åringar och äldre	6,15 %	6,15 %	0
Bolagsskatt	22,0	22,0	0
Expansionsfondskatt	22,0	22,0	0
Direktavdrag vid köp av inventarier	22 149	22 399	+ 250
Skattefri julgåva till anställda	450	450	0
Skattefri jubileumsgåva till anställda	1 350	1 350	0
Skattefri minnesgåva till anställda	15 000	15 000	0
Avdrag för representation, lunch/middag	90	0	- 90
Avdrag för representation, frukost etc	60	0	- 60
Avdrag för representation, bolagsstämma	60	0	- 60
Avdrag för repr., teater o golf m m	180	180	0
Avdrag för repr., kringarrangemang vid personalfest	180	180	0